

СУТНІСТЬ ПРАВА НА ЦИВІЛЬНУ ВОГНЕПАЛЬНУ ЗБРОЮ ЯК ГАРАНТІЇ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА НА ЗАХИСТ ЖИТТЯ ТА ЗДОРОВ'Я ОСОБИ

THE ESSENCE OF THE RIGHT TO CIVILIAN FIREARMS AS A GUARANTEE OF THE CONSTITUTIONAL RIGHT TO PROTECT THE LIFE AND HEALTH OF AN INDIVIDUAL

Буханевич О. М.

Доктор юридичних наук, професор,
Державний секретар Міністерства юстиції України,
професор кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права,
Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова,
м. Хмельницький, Україна
ORCID: 0000-0001-6397-0715

Галус О. О.

Кандидатка юридичних наук, доцентка,
завідувачка кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права,
Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова,
м. Хмельницький, Україна
ORCID: 0000-0002-5474-3323

Гаврік Р. О.

Кандидат юридичних наук, доцент,
професор кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права,
Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова,
м. Хмельницький, Україна
ORCID: 0000-0003-1557-0594

Oleksandr Bukhanevych

Doctor of Legal Sciences, Professor,
State Secretary at the Ministry of Justice of Ukraine,
Professor at the department of constitutional, administrative and financial law,
Leonid Yuzkov Khmelnytsky University of Management and Law
Khmelnyskyi, Ukraine

Olena Halus

Candidate of Legal Sciences, Associate Professor,
Head at the Department of Constitutional, Administrative and Financial Law,
Leonid Yuzkov Khmelnytsky University of Management and Law,
Khmelnyskyi, Ukraine

Roman Havrik

Candidate of Legal Sciences, Associate Professor,
Professor at the Department of Constitutional, Administrative and Financial Law,
Leonid Yuzkov Khmelnytsky University of Management and Law,
Khmelnyskyi, Ukraine

В науковій статті авторський колектив провів наукове дослідження сутності права на цивільну вогнепальну зброю як гарантії конституційного права на захист життя та здоров'я особи. У науковій статті вказано, що в Конституції України прямо не зазначається про право цивільної особи захищати своє життя та здоров'я шляхом застосування вогнепальної зброї, хоча кримінальне законодавство допускає застосування зброї з метою протидії посяганню у разі вчинення іншою особою кримінального правопорушення. На сьогодні в Україні легалізовано лише придбання, зберігання та носіння мисливської

нарізної, гладкоствольної зброї, пневматичної, холодної, охолощеної зброї, а також володіння та застосування вогнепальної зброї для відсічі збройної агресії російської федерації проти осіб, які здійснюють збройну агресію проти України. Право на цивільну вогнепальну зброю (у разі прийняття однойменного законопроекту) – це право фізичної особи (громадянина України, а також іноземця чи особи без громадянства, які постійно проживають на території України) на набуття, володіння, відчуження, носіння, транспортування, ремонт, утилізацію зброї, віднесеної до категорії цивільної вогнепальної, а також бойових припасів, а також конструктивно схожих зі зброєю та бойовими припасами виробів, їх придбання чи відчуження (в тому числі шляхом купівлі-продажу, дарування чи спадкування, нагородження), передачу (в тому числі третім особам), колекціонування, експонування, ввезення в Україну чи вивезення за межі території України, застосування такої зброї та боєприпасів з метою захисту власного життя, здоров'я і власності, а також життя, здоров'я і власності інших осіб в стані необхідної оборони або крайньої необхідності, відповідні права суб'єктів господарської діяльності щодо виготовлення та реалізації згаданої зброї та боєприпасів. Реалізація права на цивільну вогнепальну зброю може здійснюватися відповідно до законодавства, яким урегульовані питання обігу цивільної вогнепальної зброї у дозвільному порядку суб'єктами, віднесеними до носіїв даного права. Право на цивільну вогнепальну зброю є гарантією конституційного права фізичної особи на захист життя та здоров'я (в частині права на застосування зброї із зазначеною метою), однак повинно розглядатися як самостійне право фізичної чи юридичної особи. **Ключові слова:** право на цивільну вогнепальну зброю; елементи права на цивільну вогнепальну зброю; конституційне право; право на захист життя та здоров'я особи; застосування вогнепальної зброї; володіння вогнепальною зброєю; цивільна вогнепальна зброя.

*In the scientific article, the authors conducted a scientific study of the essence of the right to civilian firearms as a guarantee of the constitutional right to protect the life and health of an individual. The scientific article indicates that the Constitution of Ukraine does not directly mention the right of a civilian to protect his life and health by using firearms, although criminal legislation allows the use of weapons to counter encroachment in the event of another person committing a criminal offense. Today, only the acquisition, storage and carrying of hunting rifled, smooth-bore weapons, pneumatic, cold, blunt weapons, as well as the possession and use of firearms to repel armed aggression of the Russian Federation against persons committing armed aggression against Ukraine are legalized in Ukraine. The right to civilian firearms (in the event of the adoption of the draft law of the same name) is the right of an individual (a citizen of Ukraine, as well as a foreigner or stateless person permanently residing in the territory of Ukraine) to acquire, possess, dispose of, carry, transport, repair, dispose of weapons classified as civilian firearms, as well as ammunition, as well as products structurally similar to weapons and ammunition, their acquisition or disposal (including by purchase and sale, donation or inheritance, awarding), transfer (including to third parties), collection, exhibition, import into Ukraine or export outside the territory of Ukraine, use such weapons and ammunition to protect one's own life, health and property, as well as the life, health and property of other persons in a state of necessary defense or extreme necessity, the corresponding rights of economic entities regarding the manufacture and sale of the aforementioned weapons and ammunition. The right to civilian firearms may be exercised in accordance with the legislation regulating the circulation of civilian firearms in a licensing procedure by entities classified as holders of this right. The right to civilian firearms is a guarantee of the constitutional right of an individual to protect life and health (in terms of the right to use weapons for the specified purpose), but should be considered as an independent right of an individual or legal entity. **Key words:** the right to civilian firearms; elements of the right to civilian firearms; constitutional law; right to protection of life and health of a person; use of firearms; possession of firearms; civilian firearms.*

ВСТУП

Право на цивільну вогнепальну зброю є однією з найактуальніших тем у сучасному правовому дискурсі, оскільки воно безпосередньо пов'язане з фундаментальними правами людини. У багатьох державах право на цивільну вогнепальну зброю розглядається як невід'ємна частина конституційного права на захист життя та здоров'я особи або як одна з гарантій його забезпечення (історично володіння вогнепальною зброєю цивільними особами було легалізоване саме з мотивів забезпечення самозахисту чи захисту життя, здоров'я, майна інших осіб). На сьогодні питання легалізації права цивільних осіб володіти та користуватися вогнепальною зброєю з метою захисту життя та здоров'я зумовлене зростаючими викликами громадської безпеки та правопорядку в сучасному світі, умовами зростання терористичних загроз та насильниць-

ких злочинів; втім, це питання є предметом гарячих дискусій, оскільки безпосередньо впливає на рівень злочинності та безпеки громадян, зважаючи на ризики зловживання цим правом, що може призвести до негативних наслідків для суспільства. В Україні питання визначення сутності та змісту права на вогнепальну зброю набуває особливої актуальності в контексті реформування законодавства про цивільну вогнепальну зброю та прагнення до європейських стандартів володіння та користування цивільною вогнепальною зброєю.

ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ

Проблематика правового регулювання права на цивільну вогнепальну зброю, розгляд права на цивільну вогнепальну зброю як гарантії права на захист життя та здоров'я особи досліджувалася такими науковцями як С. В. Діденко [1], Ю. Ю. Забуга [2], О. О. Косиця [3], В. В. Кузнецов [4], В. В. Літошко

[5], Ю. В. Луценко [6], Р. В. Миронюк [7], В. П. Мороз [8], М. В. Сийпловік [4], Д. В. Ткачов [3], А. А. Чепіжко [8] та інші. Ці науковці дослідили питання адміністративно-правового забезпечення обігу зброї та контролю за ним правоохоронними органами (С. В. Діденко, Ю. В. Луценко), проблематику визначення понять «обіг зброї», «використання зброї», «застосування зброї» у правовій доктрині та законодавстві (С. В. Діденко, В. В. Літошко), правові аспекти легалізації та обігу та застосування цивільними особами вогнепальної зброї для відсічі збройної агресії російської федерації на загальному та спеціальному рівнях в умовах правового режиму воєнного стану (В. В. Кузнецов, Ю. В. Луценко, М. В. Сийпловік), теоретико-правові та прикладні питання легалізації цивільної вогнепальної зброї відповідно до законопроектів, що виносилися на розгляд Верховної Ради України (С. В. Діденко, О. О. Косиця, В. В. Літошко, Р. В. Миронюк, В. В. Мороз, Д. С. Ткачов, А. А. Чепіжко), зарубіжний досвід легалізації права володіння та застосування зброєю цивільними особами (Ю. Ю. Забуга, О. О. Косиця, Т. О. Михайліченко, Р. В. Миронюк, Д. С. Ткачов), нормативні питання здійснення контролю за обігом вогнепальної зброї в умовах воєнного стану (Р. В. Миронюк). В той же час, питання дослідження поняття та сутності права на цивільну вогнепальну зброю як гарантії конституційного права на захист життя та здоров'я особи, його змісту не отримали належного дослідження.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

Метою цієї наукової статті є наукове дослідження сутності права на цивільну вогнепальну зброю як гарантії конституційного права на захист життя та здоров'я особи.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Емпіричний метод надав можливість зібрати необхідні дані для вивчення проблематики легалізації права на цивільну вогнепальну зброю. Метод спостереження дозволив опрацювати праці українських науковців щодо визначення питання адміністративно-правового забезпечення обігу зброї та контролю за ним правоохоронними органами, а також елементів права на цивільну вогнепальну зброю відповідно до чинного законодавства та законопроекту «Про право на цивільну вогнепальну зброю». Для виведення поняття та сутності права на цивільну вогнепальну зброю застосовано спеціально-юридичний метод наукового дослідження. Через поєднання цих методів стаття пропонує комплексне розуміння вище вказаної проблеми.

РЕЗУЛЬТАТИ

Відповідно до ст. 27 Конституції України ніхто не може бути свавільно позбавлений життя, одним із завдань держави є захист життя людини. Втім, відповідно до цієї ж статті кожна особа (як

яка має громадянство України, так така, що є іноземним громадянином чи не має громадянства взагалі) має право захищати своє життя і здоров'я, життя і здоров'я інших людей від протиправних посягань [9]. Втім, у Конституції України прямо не зазначається про право цивільної особи захищати своє життя та здоров'я шляхом застосування вогнепальної зброї, хоча прямої заборони на це немає ні в Конституції України, ні в актах законодавства, які визначають право особи на необхідну оборону у разі протидії посяганням у разі вчинення іншою особою кримінального правопорушення (хоча диспозиція ст. 27 Конституції України щодо обов'язку держави захищати життя людини передбачає передусім можливість використання вогнепальної зброї передусім з боку правоохоронних органів, уповноважених здійснювати забезпечення громадської безпеки та правопорядку, а також військових формувань, уповноважених здійснювати оборону України, захист її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності. При цьому, у ст. 36 Кримінального кодексу України зазначається, що не є перевищенням меж необхідної оборони і не має наслідком кримінальну відповідальність застосування зброї або будь-яких інших засобів чи предметів для захисту від нападу озброєної особи або нападу групи осіб, а також для відвернення протиправного насильницького вторгнення у житло чи інше приміщення, незалежно від тяжкості шкоди, яку заподіяно тому, хто посягає [10]. У зв'язку із цим, можемо говорити про наявність права цивільної особи застосовувати зброю з метою самозахисту. В цьому аспекті питання виникає щодо власне поняття права цивільних осіб на зброю, зміст правомочностей цивільної особи, що складають це право, мета вчинення відповідних правомочностей, особливості реалізації права на зброю через застосування дозвільного механізму або без цього, категорії зброї, право на володіння та застосування якої дозволене цивільним особам.

В адміністративному плані зброєю вважається будь-який інструмент із фізичними властивостями, який використовується людьми для захисту чи нападу. Ці інструменти спричиняють поранення чи вбивають опонентів [5, с. 38]. Як вірно зазначають О. О. Косиця та Д. С. Ткачов держава дає громадянам право на застосування зброї для захисту свого життя, здоров'я та житла, але реалізувати його в сучасних умовах складно, адже дозвільна система, що діє в Україні не охоплює всю зброю, яка може бути ефективно застосована громадянами для захисту свого життя, здоров'я, оточуючих людей, а також житла [3, с. 30]. Сьогодні в Україні легалізовано лише придбання, зберігання та носіння мисливської нарізної, гладкоствольної зброї,

пневматичної, холодної, охолощеної зброї та пристроїв громадянами, які досягли 18, 21 або 25 років відповідно до виду зброї та отримали дозвіл від правоохоронних органів [2, с. 116]. Право особи на застосування зброї для захисту свого життя, здоров'я та житла може бути надане у разі прийняття проєкту Закону України «Про цивільну вогнепальну зброю» (реєстр. № 5708 від 25.06.2021 року, що прийнятий у першому читанні та готується до прийняття Верховною Радою України у другому читанні. У Преамбулі до цього законопроєкту зазначено, що цим законом урегульовано суспільні відносини, що виникають в сфері реалізації права громадян та юридичних осіб в Україні на цивільну вогнепальну зброю, бойові припаси до неї, а також конструктивно схожі зі зброєю та бойовими припасами виробами [11]. Цей законопроєкт є черговою спробою розширення можливостей для реалізації права фізичних осіб на вільне володіння цивільною вогнепальною зброєю, до якої віднесено автоматичну вогнепальну зброю – вогнепальну зброю з автоматизованим перезарядженням, з якої, натиснувши один раз на спусковий гачок, можна здійснити більше одного пострілу [7, с. 161]. При цьому, як вказують В. П. Мороз та А. А. Чепіжко, до елементів права на цивільну вогнепальну зброю можна віднести право на виробництво, набуття, володіння, відчуження, носіння, транспортування, ремонт, застосування такої зброї та боєприпасів [8, с. 331]. Втім, на жаль у самому законопроєкті немає точного визначення поняття «право на цивільну вогнепальну зброю» та його елементів (однак визначено категорії зброї, що підпадають під поняття цивільної вогнепальної зброї, а також питання її обліку, набуття права на зброю, її видачі або вилучення, відчуження, розпорядження, її утилізації, застосування (визначено єдину мету застосування цивільної вогнепальної зброї – захист життя, здоров'я і власності в стані необхідної оборони або крайньої необхідності), виготовлення та продажу, що по суті можуть бути визнані як елементи права на цивільну вогнепальну зброю) [11].

Станом на сьогодні право на цивільну вогнепальну зброю існує також в контексті доступу цивільних осіб до вогнепальної зброї для відсічі збройної агресії російської федерації. Як зазначають В. В. Кузнецов та М. В. Сийпловіч на період дії правового режиму воєнного стану громадяни України, а також іноземці та особи без громадянства, які на законних підставах перебувають на території України, отримали право брати участь у відсічі та стримуванні збройної агресії російської федерації та/або інших держав, у тому числі отримати вогнепальну зброю і боєприпаси та застосувати її проти осіб, які здійснюють збройну агресію проти України [4, с. 109-110].

У адміністративно-правовій доктрині зазначається на ще одному понятті – «адміністративно-правовий режим обігу та застосування зброї», що не впливає із права цивільної особи на володіння та користування вогнепальною зброєю, хоча і не заперечує його і визначається як система державного регулювання, що спрямоване на забезпечення реалізації адміністративно-правових відносин у сфері обігу та застосування зброї, а також на охорону та гарантування прав, свобод та законних інтересів суб'єктів вказаних правовідносин через запровадження дозвільного порядку обігу та застосування вогнепальної зброї, а також іншої зброї несмертельної дії, характеристик якої цілком достатньо для того, щоб захиститись від злочинних посягань. При цьому, поняття «обіг зброї» повинен включати її виготовлення, придбання, зберігання, облік, перевезення та використання, а також носіння, вилучення, знищення, колекціонування, експонування, нагородження, передачу, спадкування, дарування, перевезення, експорт, імпорт, ввезення, транзитне перевезення та вивезення з території України [1, с. 44-46, 48; 6, с. 110]. Усі вище викладені елементи обігу зброї є елементами права особи на цивільну вогнепальну зброю.

ДИСКУСІЯ

На жаль, питання дослідження поняття та сутності права на цивільну вогнепальну зброю як гарантії конституційного права на захист життя та здоров'я особи, його змісту не отримали належного дослідження.

ВИСНОВКИ

На підставі вище викладеного наукового дослідження, можемо визначити, що у Конституції України прямо не зазначається про право цивільної особи захищати своє життя та здоров'я шляхом застосування вогнепальної зброї, хоча прямої заборони на це немає ні в Конституції України, ні в актах законодавства, які визначають право особи на необхідну оборону у разі протидії посяганням у разі вчинення іншою особою кримінального правопорушення (хоча кримінальне законодавство допускає застосування зброї з цією метою). На сьогодні в Україні легалізовано лише придбання, зберігання та носіння мисливської нарізної, гладкоствольної зброї, пневматичної, холодної, охолощеної зброї, а також легалізовано в частині володіння та застосування вогнепальної зброї для відсічі збройної агресії російської федерації проти осіб, які здійснюють збройну агресію проти України.

Право на цивільну вогнепальну зброю (у разі прийняття однойменного законопроєкту) – це право фізичної особи (громадянина України, а також іноземця чи особи без громадянства, які постійно проживають на території України) на набуття, володіння, відчуження, носіння, транспор-

тування, ремонт, утилізацію зброї, віднесеної до категорії цивільної вогнепальної, а також бойових припасів, а також конструктивно схожих зі зброєю та бойовими припасами виробів, їх придбання чи відчуження (в тому числі шляхом купівлі-продажу, дарування чи спадкування, нагородження), передачу (в тому числі третім особам), колекціонування, експонування, ввезення в Україну чи вивезення за межі території України, застосування такої зброї та боєприпасів з метою захисту власного життя, здоров'я і власності, а також життя, здоров'я і власності інших осіб в стані необхідної оборони або крайньої необхідності, відповідні права суб'єктів господарської діяльності щодо виготов-

лення та реалізації згаданої зброї та боєприпасів. Зазначені правомочності є елементами права на цивільну вогнепальну зброю. Реалізація права на цивільну вогнепальну зброю може здійснюватися відповідно до законодавства, яким урегульовані питання обігу цивільної вогнепальної зброї у дозвільному порядку суб'єктами, віднесеними до носіїв даного права.

Право на цивільну вогнепальну зброю є гарантією конституційного права фізичної особи на захист життя та здоров'я (в частині права на застосування зброї із зазначеною метою), однак повинно розглядатися як самостійне право особи – фізичної чи юридичної.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Didenko, S. V. (2017). Zmist administrativno-pravovoho zabezpechennia obihu ta zastosuvannia zbroi v Ukraini [The content of administrative and legal support for the circulation and use of weapons in Ukraine]. *Visnyk Penitentsiarnoi asotsiatsii Ukrainy – Bulletin of the Penitentiary Association of Ukraine*, 2, 42-50. Retrieved from <https://visnykpau.com/index.php/journal/article/view/77/44> [In Ukrainian].
2. Mykhailichenko, T. O., Zabuta, Yu. Yu. (2022). Pravo na tsyvilnu vohnepalnu zbroiu [The right to civilian firearms]. *Poltavskiy pravovy chasopys – Poltava Legal Journal*, 1, 105-126. DOI: <https://doi.org/10.21564/2786-7811.1.287743> [In Ukrainian].
3. Kosytsia, O. O., & Tkachov, D. S. (2017). Pozytyvnyi dosvid krain Yevropy ta SShA shchodo lehalizatsii zbroi tsyvilnoho pryznachennia ta mozhlyvosti yoho zastosuvannia v Ukraini [The positive experience of European countries and the USA in the legalization of civilian weapons and the possibility of their use in Ukraine]. *Pravovi horyzonty – Legal Horizons*, 3, 28-33. Retrieved from https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/57887/1/Kosytsia_Tkachov.pdf [In Ukrainian].
4. Kuznietsov, K., & Syiploki, M. (2022). Pravovi aspekty lehalizatsii obihu ta zastosuvannia tsyvilnymy osobamy vohnepalnoi zbroi dlia vidsichi zbroinoi ahresii Rosiiskoi Federatsii [Legal aspects of legalizing the circulation and use of firearms by civilians to repel the armed aggression of the Russian Federation]. *Krakowskie Studia Małopolskie – Krakowskie Małopolskie Studies*, 3, 102-121. Retrieved from <https://czasopisma.marszalek.com.pl/en/10-15804/ksm/1132-ksm2022/1165-ksm20223/8743-ksm2022306>. DOI: <https://doi.org/10.15804/ksm20220306> [In Ukrainian].
5. Litoshko, V. V. (2022). Pravove rehuliuвання obihu vohnepalnoi zbroi v Ukraini: problemy ta perspektyvy [Legal regulation of the circulation of firearms in Ukraine: problems and prospects]. *Nove ukrainske pravo – New Ukrainian Law*, 6, 2, 36-41. DOI: <https://doi.org/10.51989/NUL.2022.6.2.5> [In Ukrainian].
6. Lutsenko, Yu. V. (2023). Problemy zakonodavchoho rehuliuвання obihu zbroi v Ukraini [Problems of legislative regulation of arms circulation in Ukraine]. *Vcheni zapysky Tavriiskoho natsionalnoho universytetu imeni V.I. Vernadskoho. Seriya: yurydychni nauky – Academic notes of the Tavria National University named after V.I. Vernadsky. Series: legal sciences*, 34, 4, 108-113. DOI: <https://doi.org/10.32782/TNU-2707-0581/2023.4/16> [In Ukrainian].
7. Myroniuk, R. V. (2022). Osoblyvosti zdiisnennia kontroliu politsiieiu za obihom vohnepalnoi zbroi v umovakh voiennoho stanu [Peculiarities of police control over the circulation of firearms under martial law]. *Yurydychnyi biuleten – Legal Bulletin*, 26, 158-166. DOI: <https://doi.org/10.32850/LB2414-4207.2022.26.21> [In Ukrainian].
8. Moroz, V., & Chepizhko, A. (2021). Zakonodavcho-pravove zakriplennia norm prava shchodo lehalizatsii tsyvilnoi vohnepalnoi zbroi [Legislative and legal consolidation of legal norms regarding the legalization of civilian firearms]. *Naukovyi visnyk Dnipropetrovskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav – Scientific Bulletin of the Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs*, 2, 328-332. DOI: <https://doi.org/10.31733/2078-3566-2021-6-328-332> [In Ukrainian].
9. Konstytutsiia Ukrainy vid 28 chervnia 1996 roku (iz nastupnymy zminamy ta dopovnenniamy) [Constitution of Ukraine dated June 28, 1996 (with subsequent amendments and additions)]. *Zakonodavstvo Ukrainy – Legislation of Ukraine*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-vr#Text> [In Ukrainian].
10. Kryminalnyi kodeks vid 5 kvitnia 2001 roku (iz nastupnymy zminamy ta dopovnenniamy) [Criminal Code of April 5, 2001 (with subsequent amendments and additions)]. *Zakonodavstvo Ukrainy – Legislation of Ukraine*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> [In Ukrainian].
11. Proiekt Zakonu Ukrainy «Pro pravo na tsyvilnu vohnepalnu zbroiu» (№ 5708 vid 25.06.2021) [Draft Law of Ukraine “On the Right to Civilian Firearms” (No. 5708 of 06/25/2021)]. *Zakonoproieky [Draft Laws]*. Retrieved from <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/795744> [In Ukrainian].